

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi kij za slov. ljudstvo.

Na večer pred sv. tremi kralji stolkli so naši Nemci v Mariboru nov kij za slov. ljudstvo, podružnico družbe „Südmark“ v Mariboru. Huda je v tem imenu sodba čez novo podružnico, toda ona ne zasluži drugega in nje namen tudi ni drug, kakor da pobije slov. posestnika, kjer mu koli more do glave. To priznava celo „Mbg. Ztg.“ sama. V članku, ki je zbojnjal vse prave ali tudi le po sili Nemce v to novo podružnico, bere se to malo, da ne v istih besedah.

„Nemško društvo“, bere se v njem, „Südmark“ ima nalogo, nemške ljudi v gospodarstvu podpirati, ako prebivajo v mešanih krajih na Štajarskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem ali pa imajo voljo nastaniti se v njih“. Zoper to še človek nima kaj reči, če hoče kako društvo podpirati svoje ljudi, ali drugo je vprašanje, kdo da so mu „svoji“ in kako da jih podpira? Ako se godi pošteno, ne očitno na škodo tistih, ki živé v obližji tacihi ljudi, bodi jim to! Za to je tako društvo le hvale vredno, toda društvo „Südmark“ pa pač nima volje za to. Njemu je vse kaj druga na misli. Čujmo! V njegovem oklici se bere tudi to-le:

„Ta namen se naj doseže 1. z nakupovanjem kmetij; 2. s priskrbovanjem ležečih in živečih stvari, ki so v gospodarstvu potreba; 3. s prepuščevanjem tacihi kmetij a) rednim poslom in viničarjem; b) družinam, ki so prišle brez lastne krivnje v revščino; c) družinam, ki nimajo toliko dohodkov, kolikor jih je treba za družino, naj se preživi, kakor je prav; d) osebam, ki nimajo toliko premoženja, da si kupijo še tudi tako malo posestvo...“ Ljubo slov. ljudstvo, kaj ne, da je to društvo vse hvale vredno?

Gotovo, to društvo je hvale vredno ali ono hoče tako skrbeti le za Nemce in ne na Nemškem, ampak na slovenskih tleh. Komur tedaj to društvo pomore na kako posestvo, tak

nima sam na sebi nobene pravice do zemlje, ampak društvo rine domačega, slovenskega posestnika s posestva ter postavi na-nj tujca, kakor pravi samo, Nemca na mesto Slovenca. Kaj pa da postane iz Slovenca, čegar je bilo doslej posestvo, to ne skrbi društva, ampak ono je veselo, da se šopiri poslej Nемец na njegovem posestvu, in čem prej to doseže, tem večje je veselje v tem društvu.

In podružnic tacega društva imamo že več na slov. tleh, po mestih, trgih in malo, pa jih dobimo že tudi v naše vasi. Najnovejša je tedaj v Mariboru in visoka vlada je, kakor je podoba, s tem zadovoljna. V isti številki, v kateri prinaša „Mbg. Ztg.“ oklic za to podružnico, išče c. kr. okr. glavarstvo pisarjev v svojo uradnijo in c. kr. okr. sodišče razglašajo prodajo nekaterih reči v Kozjaškem vrhu, na slov. zemlji. Kaj si naj misli pri tem človek, ki nima nemčurske slame v glavi? Da prideta ta razglasa po naključji v isto številko? Se ve, da je tako, ali naš sosed, ko to vidi, premikuje ramena in čudno obrača svoje oči, vidi se mu, da ne ve, kaj naj reče na to. Sitno mu je to, prav sitno in vpraša se: čemu pa ni teh razglasov v tudi „Südst. Post“, če že morata biti v nemškem listu? Tako, meni, bi umel to ležje. Ali pustimo ga, tega soseda, v njegovem premišljevanji, saj najde gotovo odgovor, da ne bode na škodo c. kr. vladi sami. Nas tudi ne skrbi za vlado ter zna ona gotovo, čemu da ji služi društvo „Südmark“. To, kakor pravimo, nas ne skrbi, pač pa želimo, da so naši rodoljubi opazni na to društvo, naši kmetje pa naj imajo oči odprte ter ne pustijo nikogar v svojo domačijo, komur je „Südmark“ za kumico. Pravljica o ježi in lesici naj jih uči; škode imamo že več, kakor do volje, po ljudéh, ki so se navedli našega kruha, v zahvalo pa bi nas radi še potisnili izpod lastne naše strehe. To pa ne sme biti dalje, odbijmo kij s kijem, to se pravi pokažimo vselej in vsi v vasi, trgu, mestu, da ne izpustimo niti pedi slov. zemlje iz rok na ljubo

ljudém, ki žró iz jasli družbe „Südmark“. To pa nas še reši in to je še mogoče.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

S tem, slavna skupščina, bi bili izvršili svoj nalog, podati Vam namreč nekak obris družbinega gibanja v pretekli upravni dôbi. A ne morem si kaj, da bi ne pristavil še nekoliko besed.

Stališče, katerò zavzema družba sv. Cirila in Metoda, njej odkazano po pravilih, imel sem čast že opetovno povdarjati pri prejšnjih skupščinah, osobito markantno lani na Bledu. Le ponavljati bi moral tedaj rečeno. A tudi danes mora vodstvo povdarjati, da je v dosego povoljnega šolstva na Slovenskem, o drugih težnjah slovenskih nam v tej skupščini itak ni govoriti, to stališče jedino pravo. Če hočemo doseči vspehe, moramo se vsi kot en mož zbirati okrog zastave sv. blagovestnikov naših Cirila in Metoda. In ta zastava naša je — trobojnica. (Dobro!)

Da-si ne v barvah, vendar pa v bistvu jednako sta jo visoko vihtela že pred tisoč leti slovanska blagovestnika in čuda sta delala — krščanska omika je posijala med Sloveni; na praporu odsvita napis: vera, dom, cesar.

Kdor deluje pod trobojnico, deloval bo za slovensko šolstvo, v smislu naše družbe za krščansko in narodno vzgojo naše mladeži, deloval bo za versko šolo uprav v smislu naših vladik vedoč, da so oni sijonski čuvaji — varuhi vere in nrave. In žalostno bi bilo, gospôda moja, ako bi katoliški cerkvi ne zaupali, njej, katera ima skoro dvatisočletno zgodovino za seboj in je za omiko slehernega krščanskega naroda največ storila; njej, katera je bramba prave svobode, ne pa razposajenosti in prekučije, katero kot tako preslavlja velemi in zgodovinarji veščaki; njej, katera ne gleda toliko na obliko in način podučevanja, ker metodična stran se v raznih dôbah spreminja in nihče ne more absolutno trditi, da ravno ta metoda je najboljša in najuspešniša, katera pa gleda na pravega duha, ki naj preveva ves poduk in vso vzgojo in to je versko-nravni duh po nauku Kristusovem. Če zgreši naše šolstvo ta smoter, potem ne doseže ni družega.

Kdor deluje pod trobojničnim geslom, postavil bo vse svoje moči za narodno šolstvo. Gospôda, ni vse jedno, kdo in kako podučuje našo mladež. Zgodovina našega šolstva spričuje, da kakorkoli se je urejevalo, zmir se je stvar sukala tako, da je materinščina na boljem, njej se morajo slednjič klanjati vsi predmeti, še celo verouk, ki se pač ne bi smel predavati drugače, nego v materinem jeziku dotičnih učencev. Zoper tak pedagogiški nonsens se moramo

vzdigniti vsi Slovenci, kakor jeden mož. Naj se uči mladež tudi drugih jezikov, ker so jej potrebni, ali s tem ukom se jej ne sme zaduševati v srcu ljubav do domovine, ljubav do lastnega, če tudi majhnega in bornega naroda, da bi čislala le, kar vidi pri bogatejših narodih in hrepenela znajti se v njihovem okrilju ter se tako odtujila svoji materi. Slovenskega duha in slovenske zavesti manjka našemu šolstvu. Kar je dr. Rieger rekel pri letošnjem zborovanju češke šolske Maticе, to velja tudi nam: „Materini jezik je kakor blagodejna rosa na mlada zelišča; šola z materinščino in šola z inorodnim jezikom sta si med seboj v tisti razmeri, kakor mati pa mačeha. Ali naj v očigled vsemu temu mirno gledamo, kako nam neprijatelj od vseh strani sili v deželo? Ali nam skušnja ne potrjuje, da se on ne prilagodi našim razmeram, marveč gleda, da se mi ravnamo po njem? Kedaj se bomo pač spametovali? Ljubezem do rodne zemlje nam naklada dolžnost, da pod trobojnico neumorno delujemo za svojo domovino in svoj narod. Vsak naj stoji na svojem mestu in vsak po svojem stanu naj dela na krščanski podlagi za blagor svojega rodú. Kar smo s težavo sozidali, tega z neslogo ne podirajmo ni z desne, ni z leve. — Držimo se vsi stare slovenske trobojnice! Branimo svoj dom in rod — bodimo vsi obmejni stražniki vsem neprijateljem slovenske stvari in soglasno zakličimo s pesnikom:

Nazaj!
Nobeno ped
Za celi svet
Ne damo več,
Ne damo preč.
Ne damo zemlje naše, —
Slovenske zemlje naše!

S tem sklepom, čč. skupščinarji, ločimo se v ljubezni širom naše domovine.

Gospodarske stvari.

Gnjiloba pri krompirji.

Po zimi rad gnjije krompir v hramih in kletéh, posebno še tedaj, kedar se zima pretrgava, da je sedaj hud mraz, sedaj pa južno vreme. Da krompir gnjije v tacem času, tega je kriva moča, ki se nareja pri njem.

Zoper to gnjilobo priporoča se apno in sicer negašeno. Tako apno se stolče v prah in zatem se potrosi krompir z njim. Še lažje pa se to izgodi, ako se položi po več koscev tega apna v kup krompirja, toda to se naj izgodi tako, da se apno ne dotika samo krompirja, ampak ovije se s slamo ali z listjem ali se pa dene v kak slab jerbas.

Apno vleče vlago na-se in s tem odtegne prvi pogoj gnjilobe. Zatem pa umori prah iz

apna glivice, ki tiče na vrhu krompirja ter za-
duši s tem nadalnje okuženje. V tem pa se
še ne izkazi tako apno po polnem, marveč je
še za rabo, za gnojilo na polji.

Razven apna še se rabi tudi žveplo za to,
da se prepreči gnjiloba pri krompirji. Hitro,
ko se je v jeseni krompir izpotil ter se jame
že sušiti, zažge se mala skledica navadnega
žvepla v kleti ali na tistem kraju, kjer se hrani
krompir. Ta žvepleni sopuh dela na krompir
in vduši glivice v njem, ki so izvirek gnjilobe.
To se doseže pa še tem bolje, ako se žveplo
zažge pod krompirjem, pod kupom krompirja.
To se pa more le izgoditi, ako krompir ne leži
na tleh, na zemlji, ampak na lesenem rožnji
ali tudi podu.

Kdor nima veliko krompirja, njemu je
treba še bolj na to paziti, da mu ne segnjije,
to mu pa je tudi mogoče; veliko lažje stori to
on, ker ga vkadi lahko jerbas ali locanjo za
locanjo in ga tako zavaruje zoper okuženje.
Ali tudi večim posestnikom se to svetuje, vsaj
pri semenskem krompirji. Ako mu tak segnjije,
lahko pride s tem v veliko škodo, ali tudi ob
ves pridelek, vsaj obkrompir tiste vrste, ki jo
je hotel saditi, pa mu je segnjila.

Sejmovi. Dne 12. januarija v Šmarji, na
Planini in v Novi cerkvi pri Celji. Dne 14.
januarija pri sv. Filipu v Kozjanskem okraju.
Dne 15. januarija v Gradci in na Bregu v
Ptuji. Dne 17. januarija v Kapelah, pri sv.
Petru pri Radgoni in v Petrovčah.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Naša čitalnica) je pri-
redila na Silvestrov zvečer zabavo s tom-
bolo in petjem. Tomboli ste bili dve. Prva resna,
druga šaljiva. Obe ste donesli občinstvu primerno
število dobitkov. Pesmi so se po šaljivi tomboli
povpevale in sicer 1. ženski zbor dva mešana
zboru in pet moških zborov. O polnoči je gosp.
dr. Geršak za novo leto vem navzočim sprožil
srčna voščila za novo leto v imenu čitalnice.
Njegovi posebni želji, naj bi se v Ormoži in
orm. okraju neznosne razmere v novem letu na
korist vseh Slovencev zboljšale, pritrtili so vsi
navzoči. V nedeljo dne 11. t. m. je v Ormoži
po pozni maši seja kmetijske podružnice. Isti
dan popoldan po večernici občni zbor čitalnice,
kateremu sledi zvečer zabava s tombolo in
plesom. Vsi narodnjaki in prijatelji čitalnice
dobro došli.

Od Radgone. (Judovsko-liberalni
napredek.) Kakor znano, je društvo štajarskih
učiteljev vis. c. kr. deželnemu zboru prošnjo
doposlalo, naj blagovoli definitivnim podučiteljem
pripoznati doklade po letih službovanja. Vis. c. kr.
deželni zbor je peticijo zavrgel, le

slovenski poslanci so stali na strani učiteljev.
To spet jasno kaže in spričuje „očetovsko“
skrb nemških liberalcev za vas učitelje, po-
sebnost na spodnjem Štajerji. Sicer vam radi
kličejo: „Učitelji, stojte vstrajno na naši strani
bodite nam pomaganci, da ste nam vneti za
prave idejale, in se borite za prospeh prave
kulture, za pravo prostost, za napredek!“
— Kadar se pa obrnete pri svojih neugodnih
gmotnih okoliščinah do njih, da vam kolikor,
toliko stanje vzboljšajo, vam pa hrbet obračajo,
vas prezirajo in se delajo, kakor bi sploh nič ne
vedeli o naših težnjah. Učitelji, zapomnite si
to dobro! Pride čas, ko bodo liberalci vas po-
trebovali, tačas pa vi njim hrbet obrnite; ta-
krat pokažite, da veste, kje in kdo so vaši
pravi prijatelji!“
Učitelj.

Izpod Kapele. (Pogreb.) Četrtega dne
decembra pokopali smo ženo občno spoštova-
nega posestnika, večletnega občinskega pred-
stojnika in cerkvenega ključarja, Jakoba Brat-
koviča. Pokojnica je bila izgledna gospodinja
in vrla mati. Izredila je troje otrok. Srednji
izmed njih posvetil se je naukom. Njena is-
krena želja je bila videti ga stopiti pred oltar
Gospodov ter šlišati ga, ko zapoje angeljski
slavospev; „Gloria in excelsis Deo!“ Bog je
vslušal materine želje. Dne 17. julija pr. l. da-
roval je njeni sin Franc Bratkovič prvo sveto
mašo. Ko je vrhunec svoje pozemeljske sreče
doživela, mislila si je: sedaj pusti, Gospod, svojo
službenico v miru odpočinito — — In res hladni,
vlažni zimski čas jo spravi v postelj, iz katere
ni več vstala. Sin duhovnik jo obišče in ona
umrje. Hvaležni sin, katerega je nekdaj zaba-
vala pevaje v sladko spanje, zapoje ji crkveno
pesem, katera naj jo zaziblje v pokoj veko-
večni; „večna luč ji naj sveti“, odpevajo mu
duhovni bratje in vse ljudstvo, katerega se je
obilno zbralo, pritrtilo je sočutno: amen!

Od sv. Lenarta v Slov. gor. (Seja
okr. zastopa, nemčursko obnašanje.) Lani v
spomlad so bili v naš okrajni zastop
izvoljeni iz velikega posestva, kakor iz občin
enoglasno sami slovenski poštenjaki, toraj dvaj-
set po številu. Le trgeca Lenarški in Trojiški
sta si izbrala z malo izjemo najhujše sovražnike
našega jezika in slovenskega naroda. Ali to
njim ni zadosti, da imajo deset sedežev v okr.
zastopu in enega zastopnika v okr. odboru, po
homatijah, ovajah, sumničenju najveljavnejših
oseb okraja so se hteli še polastiti najvišje
časti in moči v okr. odboru. Ali ni se jim po-
srečilo, čeravno jih je pri tem počenjanju neki
visoki gospod v Mariboru podpiral do skrajne
meje. Ko so presvitli cesar g. Janeza Krautiča,
velikega posestnika na Malni, Jurijevška fare,
za načelnika potrdili, pa so se nemčurkim pe-
telinom grebeni povესili in glas jim je zbegnil.
Novi postavno urejeni okr. zastop je toraj imel

dne 24. decembra l. l. svojo prvo plenarno sejo. V njej je, v pričujočnosti c. in kr. komisarja g. vit. Arailza, predsedoval g. Anton Vogrin, mož bistroumen in z zasoljenim odgovorom naglo pripravljen. Na dnevnem redu ravno ni bilo nič kaj posebnega, kakor obč. doklade. obč. inventarij, proračun za prihodnje leto itd. vendar so naši kljubu velikemu snegu skoraj vsi prišli, kar kaže, kako zavedni so že zdaj naši kmetje ter vejo presoditi važnost okrajnega zastopa. Tudi od nasprotnne stranke so bili zastopniki prišli, med njimi g. Aubl, medar in oštir. Obnašal pa se je v seji tako neolikano, da bi se najzadnji zagorski hlapec nedostojniše vesti ne mogel. Koncem še kaže g. Mesarec, izvrsten gospodar, v jasnih besedah potrebo okr. ceste k sv. Benediktu, Juriju in Rupertu in naznani, da k vsemu temu ni treba % višje kot za 3% povišati. Okrajni zastop je do zdaj z 17% izsajal in zanaprej bi zadostovalo 20%, dočim Nemci poprej s 23% niso izhajali, ter še na one tri župnije celo nič ozira niso jemali. Te besede so Aubla pa tako razkačile, da začne z očmi sekati in v „hinder-honder-hani šprahi“ taki ričet kvasiti, da je vse pričujoče smeh posilil. Iz vsega je pokazal, da je revež na duhu, ki žveče, kar od svojih pristašev sliši in kolikor si more ravno zapomniti ne gledé na to, ali imajo njegove besede kako smisel ali ne. Temu gospoda, ki hodi „šiltinati“ kapi po trgu okoli odgovori g. Krautič mirno in v nemški besedi ter mu v kosmata uha zasoli take žgeče, da je hitro svoja nemčurska kopita pobral. Glejte, kmetje, tukaj imate svojega prijatelja, kateremu pa še svoje groše v krčmo nosite? Ako bi okr. zastop trške kanale zidal z vašim denarjem, tedaj bi mu tržani ploskali; če želi pa okr. zastop k vašemu hasku in pridu kaj storiti, tedaj mu ti ljudje nasprotujejo. In pri tem medarju, ki veliko, če enkrat v letu cerkev od znotraj vidi, pri vsaki priložnosti pa klesti po cerkvi, njenih svetih obredih in duhovnikih, še kupujejo nekateri župniki sveče za cerkvene potrebe. Ali se kaj enacega ne pravi, strupene kače na svojih prsih rediti? Kedaj bode enkrat pri nas obveljalo geslo: Svoji k svojim?

Iz Brežiškega okraja. (Marsikaj.) [Konec.] Prihaja zima, dolgi čas, zberite se, dragi rodoljubni gospodje po večerih in mislite, kaj za bodočnost, zakaj od Vas se več tirja, ker Vam je stvarnik dal boljše talente in poleg tega še premoženja, kakor ubogemu kmetu; vabite rodoljube, spodbujajte mlačne narodnjake, ustanovite podružnico sv. Cirila in Metoda; hvaležni Vam bojo Vaši potomci. Vidite, kako se svetijo imena mož, ki so svoj rod budili, društva ustanavljali, tako rekoč celino orali. Kličite: bratje, na delo, zdaj je slednji čas, bote videli, da Vaš trud ne bo glas upijočega v puščavi, Se ve, da je začetek težaven, pa kjer

ni začetka, tam ni konca. Kakor se čita po časnikih, ustanavljajo rodoljubi društva po vaséh, in naš okraj je gotovo v tem obziru zadnji, da ni nikakega društva in tako vsa moč oslabi, in še ti, ki so kaj zavedni, čisto mlačni postanejo. Zatoraj od Vas, dragi gospodje rodoljubi, se pričakuje, Vi morate drugim zglede dajati in pri vsaki reči podpirati in tako z združenimi močmi se ustavljati vsem nemškutarskim napadom. Poskusiti in bo šlo. Nekoč se je že slišalo, da mislijo neko društvo ustanoviti, pa zdaj je zopet vse tiho postalo, kljubu temu, da naši zagrizenci svoje tajne seje imajo in nam neprijazno društva širijo na naši zemlji. Ali jih bomo še dalje mirno gledali, kako se na naši zemlji bogatijo in nas zaničujejo? Ozrite se po drugih krajih, kako rodoljubi delujejo, postavim, kdor čita, kaj so že v Celji dosegli, tam so še bolj mogočni mestjanje, kakor so naši in so jih le premagali, bodisi pri volitvah ali drugih društvih. Tu čaka se do zadnjega dne, ko je treba že na volišče stopiti. Tedaj se teka okolu, tako pač ne gre. Okolice so že dobro prebujene, pa sam kmet si ne zna in ne more dosti pomagati, ker je že od nekdanj bolj bojazljiv; tu je treba mestnim gospodom rodoljubom za ščit prijeti, po tem bo tudi kmet bolj srčen, združene moči in dobra volja vse premore, kajti sloga jači nesloga tlači.*)

Iz Ptujja. (Z a d i j a š k o k u h i n j o) so nastopni p. n. prečastiti in častiti gospodje veledušno darovali: Č. g. Majcen Ferdo, veroučitelj v Ptuji, 2 fl.; č. g. Črnko Marka, mestni vikar v Ptuji, 2 fl. 10 kr.; č. g. Bratuša Alojzij, benificijat v Ptuji, 2 fl. 10 kr.; č. g. Šalamon Frančiček, mestni kateket v Ptuji, 2 fl. 10 kr.; č. g. Korošec J., kaplan v Cirkovcah po g. A. Gredoriču, 5 fl.; veleč. g. dr. Muršec Jožef, zlatomašnik v Gradcu, 5 fl.; č. g. P. Stazinski Konrad, kaplan pri sv. Petru in Pavlu v Ptuji, 2 fl.; č. g. Simonič Frančiček, kaplan v Zavrču, 3 fl.; č. g. Skuhala Peter, župnik pri Velki Nedelji po č. g. Ferd. Majcenu, 5 fl.; č. g. Merc Jakob, kaplan v Ribnici po č. g. Ferd. Majcenu, 1 fl.; volilo pokojnega č. g. Ivana Tikviča po g. Lukežu Knesteku, 8 fl.; g. dr. Jurtela Frančiček, odvetnik in dež. glavarja namestnik v Ptuji, 10 fl.; g. dr. Ploi Jakob, odvetnik v Ptuji, 9 fl.; g. Kunstek Lukež, prof. v Ptuji, 6 fl.; g. Čilenšek Davorin, prof. v Ptuji, 2 fl.; g. Klobučar Anton, c. kr. sod. pristav v Ptuji 6 fl.; g. dr. Omulec Ivan, odvetnik v Ormoži, 5 fl.; g. Strah Jurij, kmet v Hvaletincih po g. A. Gregoriču, 1 fl. Vsem preblagim gospodom dobrotnikom, katerim je vedno srce in roka odprta za ubogo gimnazijsko mladino, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo s stoternim: „Bog plati!“

*) Kolikor se sliši, ima slov. kmet na mestnih rodoljubih vselej zaslonbo pa tudi pomoč, če mu je je treba.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da dobimo letos že v poletnih mesecih volitve drž. poslancev, to je sedaj blizu že gotovo in traja torej sedanjemu drž. zboru doba delovanja kje tje do meseca junija. Razven drž. proračuna ne reši se več po takem večjih predlogov v tem zboru, vse pride torej na to, da bodo nove volitve srečne. — V dež zboru na Dunaji je prišel na novo predlog, naj se vpelje „ženitbenska oglasnica“, v razpravo, toda kakor druge kratki, tako tudi tokrat brez uspeha. Iz tega pač izpoznamo, da je težko odpraviti postavo, tudi tako, ki velja že pri vseh za nesrečno; tako pa stoji s postavo gledé na prosto ženitev. — Kakor je znano, je v Gradci mestni zastop ves v rokah nemških liberalcev in meša se torej rad v cerkvene reči in tudi pravico do pokopališč si svoji, češ, da se ne sme poslej več nihče pokopati, kakor le na mestnem, novem pokopališču. To pa je bilo že c. kr. namestniji preveč ter je zato zavrnila mestne očete, češ: tako daleč pa še pač ne seže vaša pravica! — Naši nemški konservativci imajo po novem letu na večih krajih občne zборе svojih političnih društev in pravi se, da se vdeležuje teh zborov tudi veliko gg. učiteljev. To seveda ni liberalcem po volji. — Ni dvoma, da bodo na Koroškem pri sedanjem ljudskem štetju veliko Slovencev požrli, vendar pa se kaže, da je že precej veliko število zavednih slovenski kmetov, ki se ne dajo vgnati v nemške mreže. — Grof Blagay je v Ljubljani neki odpovedal vsem, ki so v njegovih hišah na stanji, le-to, če so se vpisali za Slovence. Blag pač torej ni ta Blagay! — Kranjska c. kr. kmetijska družba se lahko ponaša s številom svojih udov, lani jih je štela že čez 1500. — V Gorici se raztegne domači prepir še v to leto ter izhajate dve „Soči“, lista, ki imata oba skupaj more biti toliko „plačnikov“, kolikor jih je treba za en list, da shaja pošteno. Oj nesrečne nesloge, potem pa še tisto javkanje o izgubah! — V Trstu se je župan dr. Bazzoni odpovedal svoji časti in zato pride najbrž jud dr. Luzzato do te časti! — Slov. poslanec, g. J. Nabergoj je obhajal svojo 25letnico, odkar poslančuje pri slov. okoličanih. To je največja pohvala za-nj: zupanje, ki ga uživa pri svojih volilcih. — Hrvaški drž. poslanci so, kakor je to navada, iz Zagreba brzobjavno čestitali o novem letu predsedniku ogerskega drž. zbora in le-ta se jim je zahvalil v hrv. jeziku. To je bilo dobro od njega, toda madjarskim listom se je hudo s tem zameril. — Isti listi se jezijo na grofa Szápárya, da ni zabranil judom v Požunu, ko so Nj. veličanstvo nagovorili v nemškem jeziku. Smešna jeza, blagi grof jo bode še že prebolel.

Vunanje države. Med temi, ki so sv. očetu v Rimu čestitali za novo leto, bil je tudi ruski car ter je rekel, da upa v tem letu se do cela izporazumeti s sv. očetom v zadevah katol. cerkve. — Minister Crispi širi vest, da italijanska vlada ni kriva, ako ne zaupa francoski republiki, kajti le-ta dela Italiji vedno škodo, najbolj v afriških naselbinah. No, toliko že le ne bode škode, da ji je treba se pritoževati. — Volitve v senat so po vsej Franciji bile take, da jih je sedanja vlada lahko vesela. Se ve, da take volitve obrača lahko vlada sebi na korist, ker ima moč in torej tudi volilce v svojih rokah. — V Belgiji misli konservativna vlada resno na to, da raztegne volilno pravico ter jo neki dobé vsi, ki znajo brati, da si ne plačujejo davka. Nam pa se ne zdi, da privoli vlada v tako postavo. — Nesrečni Parnell, kedaj vodja irskih poslancev v anglijskem drž. zboru, sedaj vendar le odstopi ter izgine s političnega površja. Mož ne zasluži pomilovanja. — Knez Bismarck še upa vedno, da pride iz nova do krmila široke Nemčije in njegovi pristaši tudi delajo na to, vendar pa bode težko kedaj še taka sila za-nj, da premaga mržnjo, ki jo ima cesar Viljem do njega. — Ker še vedno Avstrija ni sklenila trgovinske pogodbe s svojo sosedo, nežno Rumunijo, pri zadeva si Rusija veliko za to, da dobijo njeni trgovci kupčijo v Rumuniji v svoje roke, na vsak način trpi naše cesarstvo pri tem škodo. — Iz Bolgarije pride sedaj redko kako poročilo in to je dobro znamenje za-njo in kaže, da si pridobiva princ Koburški vedno bolj srca ljudi in to je podlaga reda. — Iz Srbije se poroča, da misli kraljica izseliti se na Rusko. Nam se ne vidi, da je to verjetno, kajti katera mati bode sama rada zapustila sinú in to brez nade, da ga še vidi kedaj? — V Macedoniji, ki je pod tursko vlado, ropajo, da je groza, po kršč. vasih cele čete muselmanov in turska vlada jih ne more ali pa noče vgnati. Ubogi kristijanje! — Tudi v Grškem kraljestvu poznajo v drž. proračunu primankljaj ali deficit, letos ga bode nekaj čez dva milijona. Vsled tega so nekateri poslanci hudo napadli ministerstvo, toda brez uspeha. — Dobro se godi nemški naselbini v Zanzibaru, v vshodni Afriki, vsaj kakor se poroča v nemških listih. — Kardinal Lavigerie je priporočal polskega popotnika Sienkiewicza misijonarjem v Sahari, to pa v jako laskavih besedah za Poljake. — Republiko v Braziliji je v novem časa pripoznala tudi nemška država in torej ne bode dolgo, da stori isto tudi naša Avstrija. — Indijanci v severni Ameriki se še niso udali vojakom združenih držav. Škoda, da se ne dajo podučiti. Upor je za-nje pač brez upanja na zmago.

Za poduk in kratek čas.

Junaška deklica.

(Pripovedka od sv. Ane v Slov. Goricah.)

(Dalje.)

Takó torej, da veš, pri čem si! Drugi dan se odpravi ropar, a proti noči pride neki starec in Marijici óvako govori: „Nesrečnica, ne veš, kje se nahajaš? Roparjeva sogroga si, a rešiti te hočem, ako me ubogaš, vzemi takoj precej bogastva: zlatá in srebra ter takó hajdi od tega nesrečnega kraja, pa brzo, drugače pride ropar poprej domú!“ Marijica hiti in pograbi dokaj premoženja in takó se podasta od grada. A nista še bila daleč, ko opomni starec: „Noč je tukaj, bolje je, da se za nocoj vrneš nazaj v grad, ker morda bi naju ropar srečal, ki se bo vsak čas vrnil in potem bi bilo gorjé. Bodi jutri pripravljena, ker ropar bo zopet gotovo od doma šel in takrat te rešim!“ Marijica gre v grad nazaj. Oni starec takoj za-njo a preoblečen in tirja od Marijice okusnih jedil, ter kriči in razgraja po gradu. Kadar mu vsa preplašena prinese v naglici večerjo, pogrozi se ji rekoč: „Kaj si storila? Nezvesta si mi hotela postati, jaz sam sem bil tisti starec, ki sem skušal tvojo zvestobo; hajdi z menoj, da ti poplačam“. Prime jo za kito lepih lasi in jo vleče v mesnico človeško ter ji tamkaj brez usmiljenja odseče glavo. Sedaj gre zopet k čevljarju in pravi, kakó je njegova prvenka osrečena in z vsem preskrbljena, samo prosil bi še za srednjo hčer, da bi ženi kaj pomagala. Oče mu jo da s seboj. Tudi Anici se jednako zgodi. Pride tretjokrat in pavi, da rabi pestunjo, zato bi lahko Cirilka šla ž njim. Čevljar v to dovoli, in Cirilka mora od doma. Po potu ropar Cirilko poprašuje, kaj misli, kako ste njeni sestri? Kaj me to briga, naj vsak živi, kakor hoče! je bil kratek odgovor Cirilkin. No, si misli ropar, ta pa drugače govori, kakor sestri njeni, vendar še jo hočem skušati. Pokaže tudi Cirilki ono klavnico, in o groza, tamkaj na klinu visite glavi Marijice in Anice. Drugi dan se ropar poda zopet na pot in se kakor starikav mož kmalu povrne in hoče Cirilko premotiti. Cirilka takoj skliče služabnike, ki ga naj vržejo iz grada in odpodé.

(Konec prih.)

Smešnica 2. Žendar sreča človeka, ki vidno zakriva pred njim par črevljev pod suknjo. „Lepe črevlje“, nagovori ga prijazno, „lepe črevlje si nesete; koliko pa ste dali za nje?“ „Za črevlje?“ nategne možic, „za črevlje, koliko sem dal? Tega pač v resnici ne vem, mudilo se mi je, pa nisem vprašal za cenó“.

Razne stvari.

(Bogoslovje.) Na praznik sv. treh kraljih se je zbralo ob 5. uri zvečer vse čč. duhovništvo iz Maribora, na čelu mil. knezoškof, v zabavnici duhovnišča lav. škofije v Mariboru. Vršila se je tu „academia“ ali venček, spleten iz pesmi in govorov gg. bogoslovcev, tako sijajno, da so mil. knezoškof lahko in z radostnim srcem podelili gg. bogoslovcem sv. blagoslov in jim izrekli očitno pohvalo za veselje, ki so jim ga napravili s svojo „akademijo“.

(Bralno društvo) pri sv. Križu na Murskem polju ima v nedeljo, dne 11. januvarija 1891 ob 3. uri popoldne v društveni sobi svoj redni letni občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor podpredsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika in knjižničarja; 4. Volitev odbora; 5. Določitev časopisov za leto 1891; 6. Slučajnosti. Po dnevnem redu prosta zabava. Vstopnina 20 kr. K obilni udeležbi vabi Odbor.

(„Nepotrebno očitjanje“.) Naš „politični ogleda“ se čudi v zadnjem listu, čemu ni v odboru slov. čitalnice v Ljubljani nikogar iz čast. duhovščine. „Slov. Narodu“ pa se zdi to „nepotrebno očitjanje“, češ, da bi javaljne kateri duhovnik se hotel posvetovati n. pr. o plesih itd. Mi sicer ne znamo, zakaj je bil g. „ogleda“ letos to opomenil, toliko pa znamo, da je n. pr. v čitalnici v Mariboru še doslej vselej kak duhovnik ter so letos celo trije v odboru in to ni bilo njej na škodo, tudi ne gledé na plese. Potem pa se pač godi v odboru slov. čitalnice posvetovanje še tudi o drugih rečéh in pri tacih menimo, da v časih duhovnik ni — nepotreben.

(Ljudsko štetje.) Čudne vesti nam prihajajo iz raznih krajev, posebno pa iz večih trgov in iz Celja pa Ptuja, kako da so tam delali poštene Slovence za po sili Nemce. Ni nam treba dostavljati, da se je godilo istotako tudi v Mariboru. Tu še bojda nima nihče pravice za to, da izpové slovensčino za občevalni jezik. Kdor bi pa rekel na robe, imel pa bi pač več pravice za to: komu pač ni v Mariboru potreba, da zna slovenski?

(Obsodba.) Pri c. kr. okr. sodnji v Celji je bila zadnji den 1890 obravnava zoper velicega Nemca v Podčetrtku, lutrovca Schoberja za voljó žaljenja časti nasproti g. J. Slemenšek, učitelju v Podčetrtku. Schober plača 40 fl. v ubožno kaso ali pa sedi 8 dni v temnici, po vrhu pa so še vsi stroški na njegovem rovaši.

(Stroški za ljudsko štetje.) Listovine, katerih je treba pri ljudskem štetji, so stale 30.000 fl., drugih stroškov pa bode narastlo do 150.000 fl. Kar pa storé župnijski uradi, župani in hišni posestniki zastonj, stalo bi še, ko bi se plačalo, veliko več,

(Šolstvo.) Na ljudski šoli v Št. Juriji ob južni železnici izvrši se razdelitev šole za dečke in dekleta in na ljudskih šolah v Ločah in pri sv. Lovrenci v slov. goricah priredi se podučevanje v kmetijskih delih.

(Draga uprava.) Ptujsko mesto ima še le 3 leta lastno upravo in že se čuti, kaka da je to sreča za mesto, kajti nič manj, kakor 26.057 gld. 50 kr. jim primanjkuje do tega, da se poravnajo letni stroški.

(Kmetijstvo.) Od leta 1886 do 1888, torej v dobi treh let se je na Štajarskem opustilo za 444 ha. goric, naredilo pa se je na novo njiv za 338, travnikov za 70 in vrtov za 47 ha. V zadnjih dveh letih pa se je gotovo še več goric opustilo.

(Okr. zastop.) Volitve v okr. zastop v Brežicah je c. kr. okr. glavarstvo odložilo in vsled tega preliva „D. W.“ trpke solze, češ, da je odložitev volitve na korist slov. stranki. Se ve, da to tudi mi želimo, ali dobro znamo, da ta „slučaj“ nima nič opraviti z namenom, kakor mu ga podtika Rakuschevo glasilo.

(Lastna hvala.) Mestnemu zastopu v Celji poteče k malu njegova doba in župan. g. dr. Neckermann si je že v skrbeh, kaj da kje bode pri novih volitvah. Zato je v prvi seje tega leta svoje tovariše na to opomenil ter rekel, da se mora dosedanje delovanje mestnega zastopa brez dvoma imenovati „prav koristno“. Čemú pa ne koj „izvrstno“ ali vsaj „prav dobro“?

(Za dijaško kuhinjo v Mariboru) so darovali gg.: Cinglak, kaplan v Sevnici 2 fl., neimenovana 5 fl., dr. Muršec, kons. svetovalec 5 fl., Hribovšek, kanonik in direktor 5 fl., Frangeš, kaplan pri sv. Juriju 1 fl., Posojilnica v Makolah 10 fl., Fr. Murkovič, kaplan v Jarenini 2 fl., Wannaus, trgovec v Radgoni 4 fl., M. Štrakl, presbyter 1 fl. Bog plati!

(Zločinstvo.) V Bukovji blizo Žalca je neka deklina natrosila mišice v jedi svojih starišev in ko so jo za to c. kr. žendarji iz Žalca prijeli, obstala jim je še po vrhu, da je bila pred 15 leti porodila otroka pa na to položila v korito, da so ga svinje požrle.

(V Laškem trgu) začeli so resno misliti na to, da se postavi v tem trgu nemška ljudska šola. Za to se trudita pragermana K. Valentinitšch pa Falta čez vso silo in za navrzek se jima pridružuje še tudi nek pravi švab.

(Prebivalstvo.) V Žalski srenji se šteje prebivalcev in sicer v trgu 329 moških, 340 žensk, skupaj 669; v Vrhji 139 moških, 191 žensk, skupaj 330; Zg. Ložnica 75 moških, 70 žensk, skupaj 145 in v Sp. Ložnici 14 moških, 23 žensk, skupaj 37. Cela občina šteje skupaj 1181. Med temi je kot občevalni jezik naznačilo 1166 slovenski in 15 nemški. Prebivalcev se je toraj od leta 1880 za 218 duš pomnožilo.

(Zgorela) je na Podložah, v občini Ptuj-ske gore, 78 let stara udova M. Gojkovič v noči 29. decembra. Nje unučič, 10letni Tine Gojkovič, jo je našel v jutru na peči, toda le — kup pepela. Revica je menda prevrgla v spanji lampo, v kateri je bilo petrolje, pa je zgorela, ne da bi se bila zavedela.

Loterijske številke:

Gradec 3. januarija 1891	16,	9,	86,	71,	48
Dunaj	25,	59,	76,	19,	87

pripravljena od lekarja PICCOLI-ja v Ljubljani, je upltno zdravilo, ki krepča želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v škatljah po 12 stekleničic za gld. 1.36; po 24 za gld. 2.60; po 36 za gld. 3.84; po 44 za gld. 4.26; po 55 za gld. 5.26; po 110 za gld. 10.30; po 550 za 50 gld.

V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. 11-15

Depôts v Mariboru: lekarna Bancalari in König; v Ptuj: Behrbalk; v Celji: Kupferschmid; v Gradci: Eichler, Nedwed, Trnkoczy in Franze.

Potrebno za hišo in pisarno.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar

za leto 1891.
Cena 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah.

Banka „Slavija“ ¹⁻²

sprejme nekoliko stalnih zastopnikov. Rodoljubi, ki vedó, kako važno je za naš narod, da se povsodi ravnamo po geslu „svoji k svojim!“ in imajo voljo delovati v tem zmislu, blagovolé naj se oglasiti pri generalnem zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani, kateri uraduje v lastnej hiši v Gospodarskih ulicah št. 12.

Lepa jabolčna drevesa

4—5 let stara najboljših vrst, priporoča več tisoč po nizki ceni **Jože Janežič na Bizeljskem pri Brežicah.** 16-25

Starih in novih vinskih drož

kakor tudi

snažnih tropin

kupi vsako mero 11

R. Wieser, žganjarija v Hočah.

Pri velikem denarnem zavodu dobi

zasluzka

vsakdo, ki živi na kmetih in se ne plaši resnega dela. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „Resno delo“ upravištvu tega lista. 1-2

Mlin na tri tečaje, stope, žaga, kovačnica (na kladvo — Hammer), hiša pri mlinu s hlevom, nekaj zemljišča, v drugi hiši ob cesti kréma na račun — v Šibeniku, 20 minut od železniške postaje Šentjurske, se daje v najem. Natančneje pové lastnik ondi **Jurij Vrabič**, po domače **Trepan** pošta: Št. Jurij ob juž. žel. 2-3

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 28

Apotheke
„Zum goldenen
Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S Singerstrasse 15.
Wien.

Kričistilne kroglice, nekaj imenovane univerzalne kroglice, dobro znano, čistilno domačo zdravilo.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljatvi po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštnine in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodca 40 kr.,
prosto poštnine 65 kr.

Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potanju nog, škatljica 50 kr., poštnine
prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštnine
prosto 65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) stekleničica
22 kr.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., poštnine
prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje
rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, posodica 50 kr.,
poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače
sredstvo proti slabi pre-

bavi, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge framaceutične specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo. — **Razpošiljana po pošti** se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

☛ Pri dopošiljati denarja (po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju. 4—12